

Haličské zvesti

ROČNÍK XXII
ČÍSLO 1
APRÍL 2014

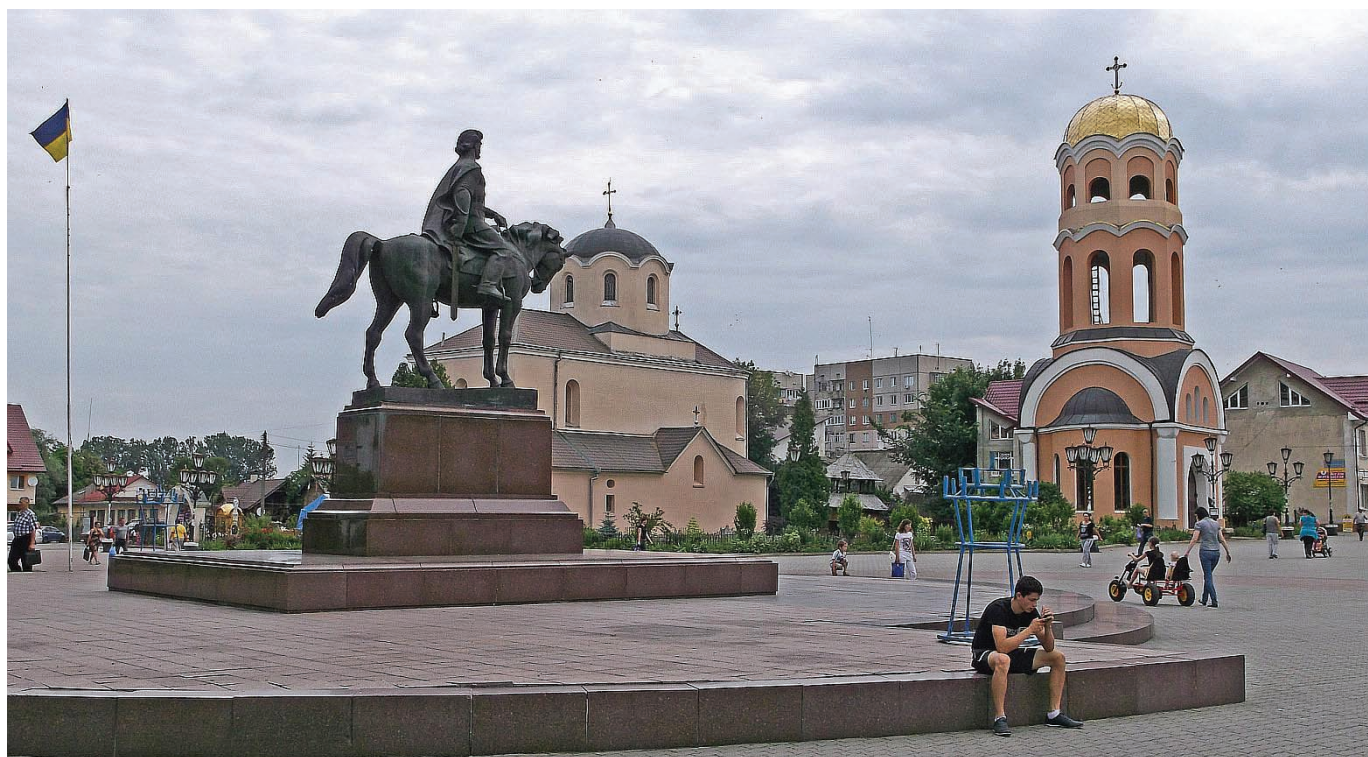

Občasník občanov Haliče vydáva Obecný úrad v Haliči

“Len búrky a vlny dávajú moru dušu a život.”

Mark Twain

Pozdrav Haličanom zo starobylého ukrajinského Haliča

Z hodín školského dejepisu si všetci trošku pamätáme, že pomenovanie „Halič“ nepatrilo len našej milšej novohradskej domovine, ale takýto názov sa spomínal aj v súvislosti v veľkom historickom regióne niekde na území dnešného Poľska a Ukrajiny. Je to tak, história toho územia je dlhá a komplikovaná. Čo možno neviete, a to nás zaujíma na-

jviac, na tomto území sa nachádza aj mestečko s názvom Galič (po ukrajinsky sa vyslovuje Halič, po rusky Galič) a toto mesto sa spomína v letopisoch už v roku 898. Informuje o tom aj číslo vložené do spodnej časti mestského erbu na hranici haličského okresu (rajónu), keďže Halič je okresným mestom v Ivano-Frankovskej oblasti. O ex-

istencii tohto mestečka som sa dozvedel asi pred tromi rokmi a vtedy ma napadlo, že jeho návšteva by mohla byť vhodným námetom na spretrenie bicyklového výletu na Ukrajinu, veď je to pomerne blízko a som predsa Haličan, takže Halič ma zaujíma. Tento rok k tomu prišlo. Zlákal som kamaráta, s ktorým som už pár výletov absolvoval a návšteva

Huculské obydlie

Zakarpatskej oblasti s výstupom na Hoverlu – najvyšší kopec Ukrajiny (2061m) a Ivano-Frankovskej oblasti s návštevou mesta Halič sa podarila, takže teraz sa s Vami, Haličanmi, chcem podeliť o pár zážitkov, čo sa aj patrí, keďže jeden z hlavných motívov tejto cesty sa volá Halič. Na Ukrajinu sme sa dostali cez hraničný prechod Veľké Slemence a cez niekoľko dediniek sme prišli do Mukačeva a potom sme prešli cez Karpaty niekoľkými priesmykmi (perevalmi) s nadmorskou výškou 552 až 931m po trase Svaljava, Volovec, Kelečin, Sojmi a cez Toruňský priesmyk sme prešli do Ivano-Frankovskej oblasti. To trvalo asi 5 dní. Za ďalšie dva dni sme cez Ivano-Frankovsk prišli do Haličského okresu (rajonu). Prvou dedinou, kde sme sa zastavili je Krylos odkiaľ je do Haliča už celkom blízko, tabuľa pri ceste ukazovala 4km, ale keďže bol už podvečer, zostali sme tu nocovať. A to priamo na mieste doslova presiaknutom históriou, pri základoch kostolíka proroka Ilju z 12. storočia (je tam tabuľka označujúca štátom chránenú pamiatku), v morušovom hájiku, kde miestny ujo pásol kravku a od neho sme sa dozvedeli, že pôvodné historické centrum starobylého mesta

Halič bolo vlastne v Krylose. Na druhú stranu sme mali výhľad na gigantický symbolický pamätník „Meč a pluh“ postavený v roku 1986 a drevenú vežu pri vchode do skanzenu Prikarpatia. Tvar veže mi trochu pripomínal zvonnicu zo Starej Haliče. Ráno sme si pozreli skanzen, najviac sa mi páčili huculské drevené obydlia. Huculi sú etnickou skupinou Rusínov v tejto oblasti Karpát. Ich obydlia majú uzavreté dvory a vyzerajú ako malé nedobytné pevnosti. Po prehliadke skanzenu sme odišli do Haliča. Okresné mestečko na brehu Dnestra má 7000 obyvateľov a je najstarším mestom regiónu.

Toto mesto dalo názov Haličskému kniežatstvu, pôvodné centrum bolo na neďalekom území dnešnej dediny Krylos a jeho názov je odvodený od mena jeho zakladateľa, ktorým vraj bolo knieža Gal. Na súčasné územie sa mesto Halič presťahovalo po niekoľkých tatárskych vpádoch, keďže tu bolo pod ochranou citadely nad mestom, ktorú v 16. storočí prebudovali na zámok. Hlavným mestom kniežatstva bol Halič v 12. – 13. storočí. Aj po prenesení hlavného mesta do Cholmu a potom do Ľvova ostalo mesto Halič stále významným politickým a duchovným centrom. V centre námestia Haliča stojí jazdecký pomník haličského kráľa Danila, ktorý tu bol postavený v roku 1998 pri

Interiér chrámu Nanebovzatia

oslavách 1100 ročného jubilea starobylého Haliča. V centre sa tiež zachoval chrám Narodenia Krista z 13. – 14. storočia. Vedľa chrámu je na otvorenom priestranstve rozmerná maketa starobylého Haliča znázorňujúca polohu chrámov okolo centra, ktoré bolo na pahorku Kryloská hôrka. Zvonica bola postavená koncom 20. storočia. Po prehliadke mesta som zašiel na mestský úrad, že sa opýtam radných pánov, či počuli o existencii mestečka na Slovensku, ktoré má rovnaký názov ako ich slávne mesto. Najvyšší radný pán (miskij holova) bol odcestovaný a jeho zástupník bol tiež mimo budovy, ale prívetivá sekretárka mu zatelefonovala, že prišiel turista z Haliče zo Slovenska a on po niekoľkých minútach prišiel (minúta sa po ukrajinsky povie chvilina) a ja som mu potom odhalil tajomstvo, že na Slovensku je pekná dedinka s menom Halič a s pomocou jej maľovanej mapy som mu niečo o nej porozprával. Rozhovor bol príjemný, prijatie bolo priateľské a srdečné. Samozrejme som mu povedal, že som prišiel úplne neoficiálne, nikto ma ničím nepoveril a v Haliči ani nikto nevie, že som išiel na Ukrajinu, jednoducho prišiel som len preto, že som Haličan. Všetko perfektne pochopil, dobre sme si porozprávali a vypili čaj. O Slovensko a našu Halič sa zaujímal, odovzdal mi obrázkovú knihu s venovaním pre Halič a nakoniec ma aj vyprevadil k môjmu bicyklu na námestie, kde sme si urobili spoločnú fotografiu. Po prehliadke Haliča sme sa vrátili do Krylosu, ale išli sme cez dedinku Zalukva, nie po hlavnej ceste. Na Kryloskej hôrke, kde bolo centrum duchovného života je veľký opevnený areál s pravoslávny chrámom zo 16. storočia. Pohľad do interiéru chrámu je na obrázku. Tento chrám bol postavený z kamenných kvádrov

Autor článku so zástupcom primátora Haliča D. Kul'hytskim

z ruín veľkého chrámu, ktorý tu bol už v 12. storočí a bol zničený pri tatárskych nájazdoch. Základy toho veľkého chrámu boli objavené a odkryté až v roku 1936. Okrem cirkevných stavieb sa v tomto areáli nachádza v bývalom sídle metropolitu aj zaujímavé múzeum starobylého Haliča. Najpopulárnejšou historickou osobnosťou Haliča je knieža Danilo Haličský (1201–1264), bol veľmi

schopným panovníkom kráľovstva Haličského a neskoršie Haličsko-Volyňského aj keď vládol v ťažkej dobe mongolských vpádov do Európy. V tejto situácii došlo aj k jeho spojenectvu s uhorským kráľom Belom IV. ktorého, podľa haličského letopisu, navštívil spolu so svojim synom Levom na hrade vo Zvolene v roku 1247 a priateľstvo tu spečatili sobášom Leva a uhorskej princeznej

**Pobratimu Halič vid m. Galič.
Ivano-Frankivska obl. Ukra-
jina
Zast. miscogo golovi
D. Kul'hytskij**

**Priateľskej Haliči od mesta
Galič. Ivano-Frankovská obl.
Ukrajina
Zástupca primátora
D. Kul'hytskij**

Konštancie, dcéry kráľa Bela IV. Z Haliča sme vrátili naspäť do Ivano-Frankovska a po jednodňovom pobyte v horskom stredisku Jaremče sme cez Jablunický priesmyk (931 m) prešli späť do Zakarpatskej oblasti. Pár kilometrov za Jabluniciu sme v Lazeščine odbočili do doliny, ktorou sme vystúpali 9 km na táborisko Kozmeščik (860 m), kde sme nechali bicykle a ďalší deň vystúpili na Goverlu. Dolinou Čiernej Tisy bol pekný

a dlhý zjazd do Rachova z ktorého je asi 50 km do Solotvina, známeho strediska rekreácie, kde je zaujímavé kúpanie v slanej vode čerpanej do bázénov zo soľnej bane. Potom nasledoval prejazd do Užhorodu a po prehliadke mesta a hradu krátky presun znova na hraničný prechod do Slemencov. Celý výlet trval 16 dní počas ktorých sme na bicykloch prešli 980 km.

Ivan Snopko

Ako som uspal obec Halič, alebo čo sa vybudovalo v obci za posledné roky

Čas skladania účtov sa pomaly blíži a preto by som chcel pripomenúť čo všetko sa v obci za posledné roky vybudovalo, zrekonštruovalo, opravilo. Uvedené aktivity nebudú vymenované presne chronologicky a bude pri väčšine z nich vyčíslená aj ich hodnota. Na veľa vykonaných prác som už zabudol aj ja, ale pomohol mi náš archív a Haličské zvesti, v ktorých som sa každý rok snažil vyhodnocovať volebný program. To čo sa v obci vybudovalo nie je zásluhou len jednej osoby, ale celého kolektívu spolupracovníkov, či už poslancov, zamestnancov obecného úradu a občanov obce odborne spôsobilých, fundovaných, ktorí vždy na požiadanie mi boli ochotní pomôcť a podať pomocnú ruku v záujme rozvoja a napredovania našej obce Halič. Veľmi dôležitým momentom hlavne prvé tri volebné obdobia bola skoro nezabudnuteľná atmosféra priateľstva, úcty a dôvery medzi poslancami obecného zastupiteľstva. V takej atmosfére sa darilo pre občanov robiť veľké veci. Nie stále

vyšlo všetko podľa našich predstáv, ale neodradilo nás to a ďalej sme sa snažili získavať finančné prostriedky na investičné akcie za účelom plnenia volebného programu a rozvoja obce Halič. Boli sme vzorom pre ostatné obce a nielen z blízkeho okolia. Myslí, že aj atmosféra medzi ľuďmi v obci bola väčšinou priateľská a nie konfrontačná. Bohužiaľ, zmenilo sa to v posledné volebné obdobie. Medzi poslancov a hlavne občanov obce sa začala vnášať závisť a nenávisť, tak známe neduhy z veľkej politiky. Niektorí sú schopní očierňovať svoju obec nielen pred svojimi, ale aj cudzími občanmi. Vydávajú sa noviny, akoby náhodou vždy len pred voľbami, kde sa píše klamstvo ničím nepodložené. Takzvaní odborníci na všetko ktorí neuspeli v minulých voľbách alebo sa chystajú už na nové voľby sa vyjadrujú ku všetkému a vždy dospejú k jedinému výsledku – všetko čo sa urobilo je zlé. A ďalej šíria závisť a nenávisť. Veria, že vždy sa nájde dosť ľudí ktorí nepotrebujú, alebo nechcú poznať pravdu. Ja však verím, že väčšina občanov obce je

AKTUALITY

Vianočnú náladu sme si navodili už na 4. adventnú nedeľu 22. decembra vďaka vianočným piesňam v podaní Katky Koščovej s kapelou. Profesionálny výkon interpretov bol podporený vianočnou výzdobou a návštevníci koncertu odchádzali i s dobrým pocitom, že svojou účasťou podporili projekty neziskovej organizácie Dobrý anjel. Spolu sme na vstupnom vyzbierali 368,30,- €.

Priaznivé počasie prilákalo na silvestrovské námestie viac Haličanov, než po iné roky. Nový rok sme vítali spoločne pri varenom vínku a výťažok z tomboly vo výške 64,50,- € sme venovali KST Sokol Halič na organizovanie denného letného tábora pre deti.

23. januára sme si pripomenuli oslobodenie obce po 2. sv. vojne. Účastníkom pietneho zhromaždenia pri pamätníku padlých sa prihovril zástupca starostu a spolu s riaditeľom Základnej školy s materskou školou v Haliči položili kyticu tým, ktorých návrat doma márne čakali ich rodiny, keďže podľa hli nezmyselnému besneniu vojny.

Pestré a nápadité detské masky zavítali do kultúrneho domu 16. februára počas detského karnevalu. Organizátori si pre ne pripravili veselý program so súťažami a tancom. Najkrajšie masky vybraté porotcami spomedzi samotných rodičov si odniesli pekné ceny. Aj ostatné deti si mohli vybrať cenu útechy z čarovného vreca. Vo veselej nálade všetkým zúčastneným nedeľné popoludnie ubehlo veľmi

rýchlo. Pochutili si aj na chutných pampúškoch pripravených v Dennom centre pre seniorov. Za pomoc pri organizácii karnevalu ďakujeme aj členom kultúrnej komisie a pani učiteľkám Mirke Švihlovej a Lucke Horváthovej z materskej školy.

Už sa stalo peknou tradíciou, že o rozlúčku s fašiangami sa v spolupráci s obcou stará Hudobno-spevácka skupina Haličan. Aj v piatok 28. februára hudobníci pripravili batôžkovú zábavu, počas ktorej symbolicky previedli poslednú rozlúčku s milovanou basou, a tak ukončili haličské fašiangy. Hostia prinášali "batôžkové" vstupné v podobe dobrôt, ktorými hudobníci naplnili všetky stoly. Zabávať sme sa mohli pri tónoch ľudovej hudby Hudobno-speváckej skupiny Haličan a do tanca zahral aj DJ Maťo Václavík. Hudobníci si pripravili ukážku ľudových zvykov spojených s fašiangami a pobavili "pohrebom" milovanej basy. Hostia si tak pred pôstom mohli ešte dopriať poriadnu dávku tanca a zábavy a spokojní neskoro v noci odchádzali domov.

Obecná knižnica bola úspešná so žiadosťami o finančný príspevok z Ministerstva kultúry SR hneď dvakrát. Vďaka jednému z projektov sa čitatelia môžu tešiť na väčšie množstvo nových kníh. Druhý projekt poteší najmä čitateľky s najmenšími ratolesťami. Z financií získaných z projektu „Knižnica priateľská k deťom“ Obecná knižnica zriadi detský kútik, v ktorom sa môžu deti zahrať, zatiaľ čo si mamičky budú vyberať knihy. Naša knižnica tak bude jednou z mála, ktoré takúto

inteligentná, rozumná a vie spravodlivo posúdiť a ohodnotiť dianie v našej obci. Myslím si, že aj napriek uvedenému konštatovaniu sa nám darí plniť volebný program v rámci našich finančných možností a možností vytvorených štátom hlavne na úseku čerpania finančných prostriedkov z Európskej únie.

Čo sa vybudovalo v našej obci v rokoch 1999 až 2013:

Ukončenie 1. etapy kanalizácie – 1 095 399,- €: vlastné zdr., úver, eu. fondy

Plynifikácia obce Halič – 381 730,- €: vyčíslené sú len vlastné zdroje

Rekonštrukcia osvetlenia a rozhlasu – 4 500 €: vlastné zdroje

Vodovod Telka – 149 373,- €: MF SR

Plynifikácia OZS Halič – 2 655,- €: vlastné zdroje

Plynifikácia ZŠ s MŠ Halič – 149 372,- €: MŠ SR a vlastné zdroje

Vybudovanie volejbalového ihriska v ZŠ s MŠ – 640,- €: vlastné zdroje a okol. obce

Vypracovanie UP obce – 11 618,- €: MŽP SR a vlast. zdroje

Pilotná grant. Schéma pre rozvoj CR – 8 963,- €: MH SR

Úprava priestorov pre novú MŠ – 3 000,- €: vlastné zdroje

Nová kotelňa pre MŠ – 8 298,- €: vlastné zdroje

Rekonštrukcia fasády KD – 5 311,- €: MF SR a vlast. zdroje

Zateplenie bufetu Sokol v TJ – 5 000,- €: MF SR a vlast. zdroje

Oplotenie areálu cintorína od cesty Halič – St. Halič – 5 000,- €: vlastné zdroje

Oplotenie Židovského cintorína – 3 000,- €: židovská obec plus VPP

Rekonštrukcia synagogy – 7 000,- €: poskytla obec

Rekonštrukcia interiéru a ex-

teriéru kat. kostola – 10 000,- €: poskytla obec

Parkovisko pri cintoríne – 1 200,- €: vlastné zdroje

Rekonštrukcia kríža na Ul. mieru – 2 500,- €: vlastné zdroje

Rekonštrukcia kríža na Ul. krížnej – 2 411,05,- €: vlastné zdroje

Rekonštrukcia obecných studní – 14 300,- €: MŽP SR – POD

2. etapa kanalizácie obce Halič – 1 062 205,- €: eu. fondy, štát. roz., vlast. roz.

Rekonštrukcia vody v OZS – 4 315,- €: vlast. zdroje

Vybudovanie studne v areáli TJ – 9 958,- €: MŠ SR a vlast. zdroje

Rekonštrukcia kanalizácie a soc. zariadení v KD – 7 000,- €: MF SR a vlast. zdroje

Výmena okien a dverí v časti KD – 12 946,- €: MF SR a vlastné zdroje

Výkup pozemkov pod budovou ZŠ – 8 847,- €: vlastné zdroje

Odvodnenie časti futbalového ihriska – 8 500,- €: MF SR a vlast. zdroje

Vypracovanie PHSR – 350,- €: vlast. zdroje

Vypracovanie PHSR mikroregiónu – 50,- €: vlast. zdroje

Rekonštrukcia miest. komun. na lokalite Halič-Stred – 99 582,- €: úver

Vybudovanie novej strechy na ZŠ s MŠ – 153 621,- €: MŠ SR

Rekonštrukcia cesty na Ul. staničnej – 99 582,- €: BBSK

Rekonštrukcia domu smútku – 41 360,- €: MF SR a vlast. zdroje

Vybudovanie det. ihriska v ZŠ s MŠ – 3 319,- €: vlast. zdroje

Vybudovanie nového osvetlenia do cintorína, v areáli ZŠ s MŠ a pod kostolom – 2 000,- €: vlast. zdroje

Vybudovanie chodníka pre peších smerom na LC – 67 756,- €: vlast. zdroje

Vybudovanie chodníka do cintorí-

na – 67 127,- €: vlast. zdroje
Rekonštrukcia ZŠ s MŠ, zateplenie budovy, výmena okien, rekon. sociálnych zariadení – 881 463,- €: eu. fondy, št. roz., vlast. zdroje
Regenerácia centra obce Halič – 913 641,- €: eu. fondy, št. rozp., vlast. zdroje
Vybudovanie obslužnej komunikácie od domu p. Nôtu, po dom p. Záslava – 18 000,- €: z rezervy predsedu vlády SR
Rekonštrukcia MK po vybudovaní II. et. kanalizácie – 106 221,- €: eu. fondy a vlast. zdroje
Vybudovanie viacúčelového ihriska – 91 002,- €: MŠ SR a vlast. zdroje
Vybudovanie kamerového systému 24 kam. – 17 000,- €: MV SR, vl. zdroje, sponzori
Pasportizácia cintorína – 600,- €: vlast. zdroje
Vstup do KD + nádvorie – 5 000,- €: MF SR a vl. zdroje
Vybudovanie oplotenia šport. areálu – 1 659,- €: vl. zdroje, svojpomoc
Rekonštrukcia vodovodu na Ul. hrnčiarскеj – 97 922,- €: StVS B. B.
Rekonštrukcia vodovodu na Ul. Hviezdoslavovej – 49 791€: StVS B. B.
Rekonštrukcia vodovodu na Ul. lipovej, zámockej, na podzámočkom námestí – 99 582,- €: StVS B. B.
Vybudovanie detského ihriska v centre obce – 7 500,- €: grant a vl. zdroje
Rekonštrukcia Ul. B. S. Timravy – 60 638,- €: vlastné zdroje a úver
Rekonštrukcia časti Ul. osloboditeľov – 18 505,- €: vlast. zdroje
Rekonštrukcia soc. zariadení

v areáli TJ – 3 816,- €: MFSR a obec
Zriadenie denného centra pre seniorov – 2 000,- €: svojpomocne – VPP
PD rekonštrukcia verejného osvetlenia – 6 638,- €: vlast. zdroje
PD rekonštrukcia budovy telocvične pri ZŠ – 6 700,- €: vlast. zdroje
PD rekonštrukcia a nadstavba kultúr. domu – 2 879,49,- €: vlast. zdroje
Rekonštrukcia časti MK na Ul. zámockej – 7 000,- €: vlast. zdroje
Vybudovanie meračov rýchlosti a prechodu pre peš. – 6 577,- €: MV SR
Vybudovanie chodníka s osvetlením na Ul.športovej – 17 469,- €: vlast. zdroje
Rekonštrukcia časti OZS Halič – statika, základy – 4 649,- €: vlast. zdroje
PD vybudovanie chodníka na Ul. staničnej – 1 990,- €: vlast.zdroje
Rekonštrukcia VO v celej obci – podpísaná zmluva – 262 584,- €: eu. fondy, št. roz., vl. zdr.
Dobudovanie regenerácie centra obce pri CBA – spevnená plocha a chodník – 7 982,88,- €: vlast. zdroje.
Parkovisko pri židovskom cintoríne – 9 000,- €
Rekonštrukcia sociálnych zariadení v budove obvodného zdravotného strediska – 10 000,- €
Rekonštrukcia grófskej hrobky v miestnom cintoríne – 4 550,- €
Spolu: 6 050 130,42,- € (182 266 629,03,- Sk)

V. Rehanek

službu ponúkajú.

Začiatok roka je obdobím, kedy spolky na území obce bilancujú svoju činnosť v predošlom roku a na výročných schôdzach prerokúvajú svoje plány na nasledujúce obdobie. V malej sále sa na výročnej členskej schôdzi zišiel Pohrebňý spolok, ale i TJ Slovan Halič. V priestoroch Denného centra sa zase jeho členovia stretli pri tradičných fašiangových pampúškoch.

Už počas prezidentských volieb si občania mohli prezrieť objednané kompostéry. Tieto si je možné prevziať na obecnom úrade v cene 23,- € (hodnota kompostéru je 46,- €, polovicu hradí obec zo svojho rozpočtu a polovicu občan). Prednostne sa kompostéry predávajú tým občanom, ktorí oň prejavili záujem v ankete o nakladaní s biologicky rozložiteľným odpadom a v prípade dostatočných zásob aj ostatným občanom.

Do katolíckeho kostola sa vrátili pôvodné sochy

V uplynulých mesiacoch sa katolícka farnosť pustila do reštaurovania pôvodných sôch z katolíckeho kostola. Každé reštaurovanie je veľmi nákladnou záležitosťou. Na získanie financií sa uskutočnila zbierka vo forme adopcie sôch. Príspevkom na obnovu tej ktorej sochy si ju darca akoby adoptoval, prevzal nad ňou patronát. A že boli veriaci štedrý, svedčí aj doteraz vyzbieraná suma, ktorá už takmer presiahla 8 000,- €. Sochy a krstiteľnica sa postupne vracajú z reštaurátorských dielní. Doteraz

Gúľaj sa vajíčko, cez hory, doliny, prines môj Veľkonočný pozdrav do každej rodiny. Na stole bahniatka a veľké dobroty, príde i láska, vykroč jej oproti! Nepokaz nikomu tieto dni sviatočné, veď patria každému, sú predsa veľkonočné.

obnovené sochy sv. Jozefa, sv. Antona Paduánskeho, Panny Márie Lurdskej a Zmŕtvychvstaleho Krista boli reštaurované v Nemecku v dielni Johanna Kallingerera. Krstiteľnicu

reštaurujú miestni umelci a prvýkrát bude použitá pri liturgii Bielej soboty. Sochu Božského Srdca Ježišovho obnovia sestričky v Starej Haliči. Ešte je potrebné vyhotoviť podstavce na

sochy, na čo zatiaľ financie chýbajú. Dekan farnosti páter František Olach vyslovuje všetkým darcom, ktorí doteraz prispeli alebo sa ešte chystajú prispieť, úprimné Pán Boh zaplat'.

Noc s Andersenom

Vypuklo to v piatok 4. apríla 2014. Deti plné očakávania prichádzali večer do knižnice, aby strávili dlhoočakávanú noc mimo svojich domovov. Najskôr sme si na pamiatku tejto noci zasadili stromček – rozprávkovník. Potom k nám zavítal veľký rozprávkar H. Ch. Andersen a jeho rozprávky nás sprevádzali celým podujatím. Na návštevu zavítala riaditeľka Slovenského červeného kríža v Lučenci p. Anna Pálešová a porozprávala nám o základoch prvej pomoci. Neskôr ju vystriedal pán starosta, ktorý odpovedal na kopu zvedavých otázok a na záver deti obdaril cukríkmi. Čo všetko sme ešte stihli za noc? Vyrobili si bábkové divadlo, strom šťastia, časovú schránku, ktorú sa chystáme znovu otvoriť najskôr o desať rokov, zahrali si skrývačky. Tesne pred polnocou pristáli mimozemšťania, ktorých sme sa vybrali vonku hľadať. Pred spaním nás zabavil krátky film a tesne pred spaním nechýbala rozprávka na dobrú noc. Noc s nami strávila aj Mirka Švihlová – učiteľka MŠ, Mária Rapčanová a Mgr. Eva Svoradová, ktorá nám priniesla aj sponzorské darčeky. Výborné koláčiky napiekli ženy z Denného centra pre seniorov v Haliči. Všetkým patrí jedno obrovské ĎAKUJEME.

Mária Veselovská

Beseda s riaditeľkou SČK p. Annou Pálešovou

Ráno po náročnej noci

Zrkadlo práce poslancov obecného zastupiteľstva

Uznesenia

zo 6. riadneho zasadnutia OZ konaného dňa 13. 12. 2013

Obecné zastupiteľstvo v Haliči

A/ Berie na vedomie:

1. Rozpočet obce na roky 2015 a 2016.
2. Vyhodnotenie dotazníka o zisťovaní záujmu o bytové domy.
3. Výsledok audítorskej správy za rok 2012.
4. Informácie zo zasadnutí komisií.

B/ Súhlasí:

1. V prípade so zvolaním mimoriadneho zasadnutia OZ do konca decembra 2013 z dôvodu úpravy rozpočtu ZŠ s MŠ Halič.
2. S vyhodnotením predzáhradiek v nasledovnom poradí:
 1. Pavol Macko, Ul. hviezdoslavova – 50% zľava na vývoze komunálneho odpadu, Ľubomír Macko, Ul. hrnčiarska – 50% zľava na vývoze komunálneho odpadu
 2. Pavel Jonáš, Ul. M. R. Štefánika – 35% zľava na vývoze komunálneho odpadu, Gabriela Švihlová, Ul. zelená – 35% zľava na vývoze komunálneho odpadu
 3. Silvia Mokráňová, Ul. zelená – 20% zľava na vývoze komunálneho odpadu, Ľubomír Gonda, Ul. mieru – 20% zľava na vývoze komunálneho odpadu.
3. So zrušením Bezpečnostného projektu obce Halič na ochranu osobných údajov z 1. 2. 2005.
4. S vypracovaním súdno-znaleckého posudku rod. domu na Ul. mieru

č. 69/67.

5. S odpredajom stavebného pozemku pre p. Ľ. Macka na stavbu garáže v lokalite určenej na výstavbu garáží s tým, že sa dá vypracovať súdnoznalecký posudok, na základe ktorého sa určí cena.

6. S odpredajom pozemku – väčšej varianty pre pána Jozefa Jaloviara v zmysle novovypracovaného geometrického plánu za cenu stanovenú znaleckým posudkom.

C/ Schvaľuje:

1. Rozpočet obce v príjmovej časti vo výške 1 002 299,- €, vo výdajovej časti 993 701,- €.
2. Vnútny predpis č. 1/2013 – Bezpečnostný projekt informačného systému zameraný na ochranu osobných údajov obce Halič.
3. Výšku odmien pre zástupcu starostu – 22,16% a hlavnú kontrolórku – 17,14% za 2. polrok 2013.
4. Časový harmonogram zasadnutí obecného zastupiteľstva na rok 2014. Tvorí prílohu zápisnice.

D/ Odvoláva:

1. Poslanca Jozefa Tureka z postu predsedu komisie obchodu, dopravy a cestovného ruchu.

E/ Volí:

1. Za prísediaceho Okresného súdu Lučenec na volebné obdobie rokov 2014 – 2018 Pavla Adamíka, bytom Mieru č. 505/61 A, Halič.
2. Poslanca Jozefa Tureka za predsedu ekonomickej komisie.
3. Poslanca JUDr. Daniela Pribyla za

predsedu komisie obchodu, dopravy a cestovného ruchu.

Uznesenia

z 1. riadneho zasadnutia OZ konaného dňa 14. 2. 2014

Obecné zastupiteľstvo v Haliči

A/ Berie na vedomie:

1. Vyhodnotenie rozpočtu obce Halič a ZŠ s MŠ Halič za rok 2013.
2. Záverečný účet obce Halič.
3. Správu o výsledku kontroly – monitorovanie projektu na mieste stavby „Regenerácia verejnej hmotnej infraštruktúry centra obce Halič“.
4. Informáciu hlavnej kontrolórky s vykonaním následnej finančnej kontroly, ktorá bola zameraná na kontrolu finančného hospodárenia TJ Slovan Halič za IV. štvrťrok 2013.
5. Správu o kontrolnej činnosti za rok 2013.
6. Informácie z komisií.

B/ Súhlasí:

1. S využitím novovybudovaných podperných bodov pre umiestnenie optického kábla firmou Kábel-Telekom so súhlasom riadiaceho orgánu po realizácii projektu rekonštrukcie VO.
2. S bezplatným prenájom malej sály KD na schôdzkovú činnosť – Klub milovníkov ľudovej hudby v Haliči.

C/ Schvaľuje:

1. Použitie prebytku po vylúčení

nevyčerpaných prostriedkov zo ŠR v sume 53 103,81,- €, zisteného podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na tvorbu rezervného fondu.

2. VZN obce Halič č. 1/2014 o vyhradení plôch na vylepovanie plagátov pred voľbami prezidenta SR.

3. Vnútny predpis upravujúci postup obce pri zadávaní podlimitných zákaziek.

4. Riešenie bioodpadu v obci domácim kompostovaním, vybudovaním obecného kompostoviska s kapacitou do 10 ton v časti oploteného areálu ZŠ s MŠ Halič a športového areálu a vývozom veľkoobjemových kontajnerov podľa potreby.

5. 2x mesačne v mesiacoch apríl, máj, september, október vývoz bioodpadu od občanov na obecné kompostovisko.

6. Odpredaj obecného pozemku p. č. C-KN 852/6 o výmere 23 m², zastavané plochy a nádvorie v k. ú. obce Halič v zmysle uznesenia OZ č. B/5 zo dňa 13. 12. 2013 a na

základe vypracovaného znaleckého posudku súdnym znalcom za cenu 18,02,- €/m², spolu za 23 m² sa jedná o cenu 415,- € pre Ľubomíra Macku a manželku Alenu, bytom Halič, Ul. hrnčiarska 4A.

7. Predaj obecnej parcely p. č. C-KN 852/15 o výmere 14 m² a parc. č. C-KN 852/16 o výmere 4 m² za cenu 18,- €/m², teda spolu za cenu 324,- € v zmysle § 9a odst. 8 písm. b) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov Tiborovi Fekiačovi a manželke Lýdii, bytom Halič, Ul. hrnčiarska 86/2.

8. Odpredaj novovzniknutej obecnej parcely č. C-KN 851/4, zastavané plochy a nádvorie o výmere 8 m² v k. ú. Halič, ktorá vznikla oddelením od obecnej parcely C-KN 851/1 pre Petra Berkyho a manželku Blanku, bytom Ul. úzka č. 11/327, Halič za cenu 18,- €/m², spolu za 144,- € v zmysle § 9a odst. 8 písm. b) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov.

9. Poskytnutie príspevku v hmotnej núdzi p. Šerešovej vo výške 215,- €.

10. Vyraďenie dlhodobého hmotného majetku podľa priloženého zoznamu v nulovej zostatkovej hodnote.

11. Odpis pohľadávok vo výške

425,80,- € podľa priloženého zoznamu.

12. Odpis neuhradenej pohľadávky dane z nehnuteľnosti fi. INTER-TREND s. r. o. vo výške 948,84,- € z roku 2008.

13. Schvaľuje príspevok Miroslavovi Čabovi v zmysle schváleného VZN č. 5/2007 vo výške 300,- € po predložení hodnoverného dokladu o čerpaní.

D/ Žiada:

1. Starostu obce, aby do konca roka 2014 preveril legálnosť všetkých drobných stavieb v obci Halič.

2. Starostu obce, aby vyzval p. Rubintovú na doloženie súhlasu susedov k svojej žiadosti o udelenie výnimky.

E/ Nesúhlasí:

1. S poskytnutím finančných prostriedkov pre Obec Mašková na vydanie hudobného CD.

2. So žiadosťou Júliusa Hámorníka o zníženie dane z nehnuteľnosti a doporučuje mu vybaviť búracie povolenie.

EXKURZIA

Vo vyučovanom predmete technická výchova žiaci získavajú základné technické poznatky pre každodenný život. Naučia sa riešiť jednoduché technické problémy a na základe vlastných skúseností si osvoja niektoré základné pracovné zručnosti. Drevo je jedným zo základných prírodných materiálov, s ktorým prichádza každý človek do kontaktu po celý svoj život. Poznanie jeho základných vlastností je prvým

predpokladom pre jeho správne využitie v jednotlivých odvetviach priemyslu a v živote. Začiatkom školského roku žiaci 5. a 6. ročníka navštívili stolársku dielňu v Mýtnej. Pán J. Spodniak nás previedol svojou dielňou. Nápadne nám ukázal, ako sa guľatina mení na rezivo, ako sa rezivo suší a následne spracúva do podoby rôznych profilov. So žiakmi 8. a 9. ročníka sme navštívili aj autoservis v Haliči. Aj tu sme mali

možnosť prezrieť si dielňu s autami, náradím a pomôckami, ktoré sa používajú pri oprave pokazených automobilov. Obidve exkurzie žiakom pomohli porozumieť a poznať na akom princípe veci pracujú a ako ich bezpečne používať. Ešte raz veľmi pekne ďakujeme za ochotu.

Mgr. E. Hikkerová

Ďalší úspech našej žiačky 9. ročníka

Vo Filľakove na tzv. „maďarskej ZŠ“, (ZŠ Mládežnícka) sa už tradične uskutočnilo okresné kolo **Chemickej olympiády**. 22 žiakov 9. ročníka z 8 základných škôl nášho okresu si 27. marca 2014 zmeralo sily pri riešení teoretických a praktických úloh zo základného a rozširujúceho

učiva chémie. **Viktória Fajčíková**, žiačka 9. A triedy, úspešne reprezentovala našu základnú školu. Výborne vyriešila problémové úlohy, vypočítala príklady, uskutočnila, zaznamenala a vyhodnotila experiment. V konečnom hodnotení obsadila 3. miesto s postupom do

vyššieho krajského kola v Banskej Bystrici. Ďakujem za vzornú reprezentáciu a držím palce v krajskom kole Chemickej olympiády.

Mgr. Emília Hrušková
učiteľka chémie

Jazyková súťaž - Jazykový kvet

V rámci rozširovania jazykových zručností našich žiakov z jazyka anglického, sme sa so žiakmi ôsmeho ročníka zapojili do súťaže Jazykový kvet so scénkou o záchrane

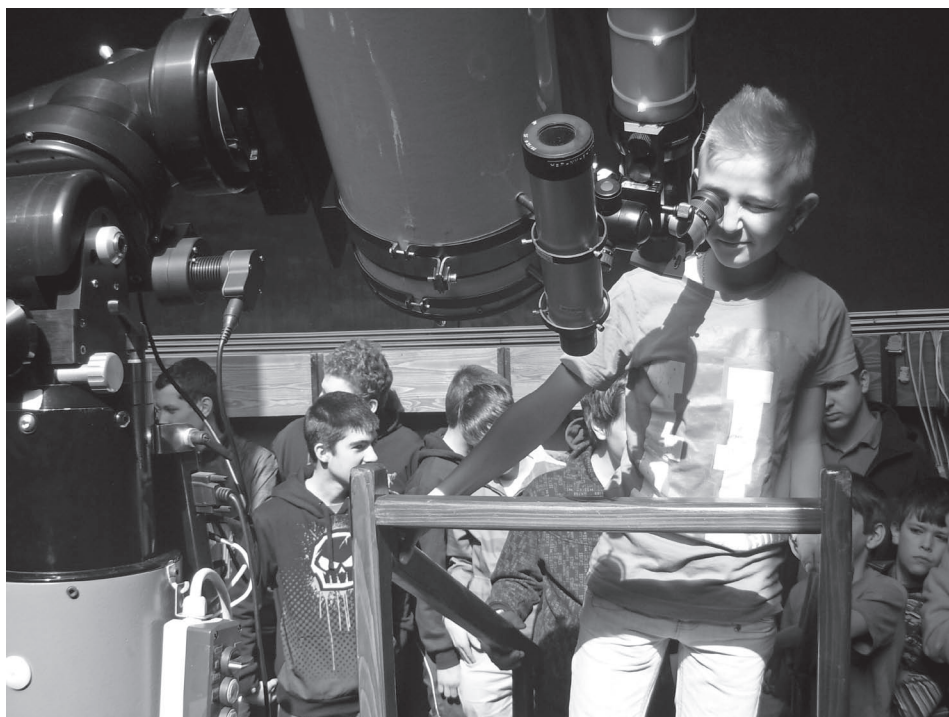
našej planéty. Výsledkom šikovnosti našich žiakov bolo víťazstvo v semifinále krajského kola. V týchto dňoch už pracujeme na tom, aby sme našu školu a obec čo najlepšie reprezen-

tovali na krajskom finále a vybojovali si postup do celoslovenského finále.

Miriam Borošová

Vo hvezdárni

V tomto polroku sme pre vybraných žiakov 6., 7., 8. a 9. ročníka pripravili exkurziu do Krajskej Hvezdárne Maximiliána Hella v Žiari nad Hronom. Táto hvezdáreň je známa hlavne svojim planetáriom, na ktorého návštevu sme sa najviac tešili. Pod jeho kupolou nás čakal zaujímavý program, ktorý nás previedol nočnou oblohou. Ten, kto dával pozor, naučil sa orientovať v súhvezdiach zimnej a letnej oblohy. V prednáškovej sále sme sa dozvedeli ďalšie podrobnosti o našej slnečnej sústave a samotnom Slnku. Počasie nám prialo a tak sme mohli slnečné škvrny pozorovať aj v reálnom čase pomocou hvezdárskeho teleskopu.

Mgr. Ľuboslav Galád

Európa v škole

Medzinárodný projekt/súťaž **EURÓPA V ŠKOLE** prebieha pod patronátom Rady Európy, Európskeho parlamentu, Európskej komisie a Európskeho kultúrneho fondu. V Slovenskej republike sa projekt šíri nepretržite od roku 1992. Na Slovensku je registrovaný a podporovaný Ministerstvom školstva SR, ktorý je jeho hlavným garantom. Súťaž je unikátna práve tým, že súčasne v tridsiatich šiestich krajinách Európy, v prostredí rôznych typov a stupňov škôl, ponúka každoročne možnosť približne 1 miliónu mladých Európanov zapojiť sa súčasne do šírenia myšlienok európskej spolupráce a vzájomného porozumenia medzi národmi Európy. Práca so spoločným mottom: **AKO CHCEME ŽIŤ V EURÓPE?** v širokej škále možností – prostredníctvom

individuálnych, či kolektívnych prác, tradičnými – literárnymi, výtvarnými, či inými multimediálnymi prejavmi, dáva možnosť skutočne každému vyjadriť sa k aktuálnym témam dneška. Pre jednotlivé vekové kategórie boli tento rok vyhlásené témy:

1. veková kategória:

Niekedy je doma veselo. Niekedy treba upratovať.

V Európe má každý suseda. Susedia chodia na návštevy. Aj my chodíme.

2. veková kategória:

Dobrodružná rodinná dovolenka v Európe.

Aká by mala byť škola budúcnosti?

Žiaci našej školy sa súťaži pravidelne – každoročne zúčastňujú a v okresnom kole dosahujú pekné

úspechy.

Písomné práce:

V 1. vekovej kategórii – poézia

2. miesto obsadila **Nina Tóčíková** z 5. A triedy

3. miesto obsadila **Bianka Oláhová** z 5. A triedy

3. veková kategória – próza

1. miesto obsadila **Nikoleta Malatincová** z 8. A triedy

Umelecké práce:

V kategórii žiakov špeciálnych tried postúpila práca **Nikoly Berkyovej** a práca **Eleny Demeovej**.

Uvedeným žiakom za vzornú reprezentáciu školy ďakujem a prajem veľa úspechov v celoslovenskom kole.

PaedDr. Ľubica Beňová

Testovanie 9

Na deviatakov i v tomto školskom roku čakali 12. marca zatiaľ najdôležitejšie skúšky v živote **Testovanie 9** – zo slovenského jazyka a matematiky. **Cieľom testovania** je získať obraz o výkonoch žiakov na výstupe zo základnej školy, porovnať ich výkony v testoch a poskytnúť školám spätnú väzbu a komplexnejší obraz o testovaných predmetoch, ktorý môže pomôcť pri skvalitňovaní vzdelávania. Výsledok žiaka slúži ako **podklad pre prijímacie skúšky** na stredné školy. Jednotné, štátom zadane testy, píše žiaci každoročne v jeden deň vo všetkých ZŠ s príslušným ročníkom. Na externom testovaní sa zúčastňujú všetci žiaci ZŠ príslušného ročníka,

vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, okrem žiakov s mentálnym postihnutím. I v našej škole sa snažíme dobre pripraviť žiakov na testovanie. Kladieme dôraz na jedinečnosť, tvorivosť, duchapritomnosť, naučiť žiakov objavovať a nachádzať, čo najpresnejšie pozorovať, byť presný, dôsledný, vedieť sa vynásť, pozorne čítať a skladať si súvislosti. Uvedomujeme si, že testovanie je štatistický nástroj, ktorý má určite svoj význam, no v celoplošnom testovaní sa stráca osobnosť žiaka s jej špecifikami. Dúfame, že nie nadhlo. I v tomto školskom roku sa vyskytli pri testových otázkach niektoré chyby: napr. test zo SJL neodrzakadľoval

to, čo sa na hodinách preberá, obsahoval otázku s učivom, ktorú žiaci ešte nepreberali – len koncom 9. ročníka, obsahoval odpovede s nejednoznačnými odpoveďami, test pre zdravotne znevýhodnených obsahoval neprimerane dlhé a zložité ukážky. Napriek tomu žiaci dosiahli nasledujúce výsledky:

Fajčíková Viktória – vyučovací jazyk **96%**, matematika **100%**

Zdechovan Matej – vyučovací jazyk **76%**, matematika **85%**

Želonková Radoslava – vyučovací jazyk **72%**, matematika **95%**

Hronec Lukáš – vyučovací jazyk **72%**, matematika **80%**

Menyhért Kevin – vyučovací jazyk **68%**, matematika **80%**

Priemer žiakov z testov zo slovenského jazyka je lepší ako z matematiky, napriek tomu, že niektorí jednotlivci získali lepšie výsledky z matematiky. Ostatní žiaci

napísali testy približne tak, aké mali známky na polročnom vysvedčení. Zatiaľ poznáme len výsledky jednotlivcov, nie celkové umiestnenie školy. K dobrým výsledkom blahoželáme

a prajeme veľa šťastia na prijímacích skúškach.

PaedDr. Ľubica Beňová

Výstup na Lysec

Dňa 22. 3. 2014 zorganizoval Klub slovenských turistov Sokol Halič – **Výstup na Lysec**. K haličským turistom sa pridali aj žiaci z turisticko-športového krúžku základnej školy. Hlavným zámerom tejto akcie bolo spoznávať okolitú krajinu a získať čo najviac nových zážitkov. Žiaci v sobotu o 7:30 hodine začali z Ľuboreče svoj turistický výstup. Asi po štyroch hodinách vyšli na Lysec, kde si poriadne oddýchli a nabrali nové sily na spätnú cestu. Čakali ich mnohé prekvapenia. Po príchode do Prahy im cestu skomplikovalo stádo býkov pasúcich sa na farme, kadiaľ viedol turistický chodník. V očakávaní, čo sa stane, žiaci pokračovali ďalej do Lupoče. Cesta domov už plynula pokojne a všetci mali dobrý pocit, že si upevnili svoje

zdravie. Mladí turisti prešli približne **25 km** a prekonalí nadmorskú výšku **716 m. n. m.**

Mgr. E. Hikkerová

Naša škôlka

*Každé ráno od pondelka do piatku,
do škôlky sa ponáhľam,
čakajú ma učiteľky, volajú ma
k pekným hrám!
V triede je nás vyše dvadsať,
pri stole pekne kreslíme,
po rannom kruhu veselo si
zacvičíme.
Potom príde aktivita, čo to bude
dnes?
Budeme sa učiť skákať, spievať,
tancovať,
či obrázky na magnetickú tabuľu*

*ukladať.
Triediť, kresliť, maľovať
a možno aj počítať.
Z knihy radi čítame a rozprávky
dramatizujeme.
Pekný je náš život v škôlke,
rušný a pestrý,
vďaka milé pani učiteľky,
že sa s nami hráte
a vždy pre nás nové veci vymýšľate!
Peknú Veľkú noc a chlapcom pra-
jeme bohatú veľkonočnú nádielku!*

Judáše

Suroviny: 500 g hladkej múky, 50 g masla, 40 g cukru, 2 žĺtka, 250 ml mlieka, 50 g droždia, trochu soli.

Postup: Suroviny zmiešame, vypracujeme tuhšie cesto a necháme vykysnúť. Z cesta môžeme tvarovať kolieska alebo praclíky, dáme na pomastený plech, potrieme rozšľahaným vajíčkom, posypeme makom a upečieme. Po vychladnutí rozkrojíme a natrieme medom a maslom.

Spomienka na haličskú železnicu (lokálku)

Možno sa ešte niektorí Haličania pamätajú, keď na svitaní svižné kroky zobúdzali ešte spiacich Haličanov. To sa na stanicu náhlili robotníci pracujúci vo fabrikách v Opatovej, resp. iných závodoch v Lučenci. Boli to pracovníci z okolitých obcí: Mašková, Lupoč, Lehôtka, Ľuboreč, Prága, Polichno a vo štvrtok, keď bol v Lučenci trhový deň aj z Ábelovej. Po prekonaných kilometroch sa náhlili na Haličskú vlakovú stanicu, aby aspoň na krátku polhodinku odpočinuli ich unavené nohy. Trať, ktorá vznikla v decembri roku 1906 bola výsledkom snáh vtedajších podnikateľov (fabrikan-tov), ktorých počet rapídne rástol. Využívajúc túto situáciu o zahájenie jej výstavby sa pokúšal Ján Forgách čo sa mu však nepodarilo a povolenie na jej výstavbu získala spoločnosť lokálnej železnice. No koncesiu na jej výstavbu získal podnikateľ Ignác Armin Pallós z Budapešti, ktorej podmienkou bolo napojiť železnicu aj do textilky v Haliči, kde sa vyrábalo súkno. Bola to veľká výhoda, pretože dovtedy sa surovina do textilky (kde už fungovali dve – dolná a horná) privážala na vozoch s konskými alebo volskými poťahmi. Koľajisko perfektne mapovalo cestu do Haliče a vedľa aj Tuharský potok cez ktorý bol vybudovaný malý most. Prechod cez cestu bol chránený rampami, ktoré boli obsluhované v Ľadove a na priescestí do Haliče. Na trati boli dve zastávky: Lučenec-Tržište a Ľadovo. Celková dĺžka trate bola približne 10 km. Významná bola i na ľavo odbočujúca vlečka hneď za Lučencom do vtedajšieho parného mlyna. Na zastávkach stáli nevelké budovy prestrážnikov trate (bachterov

alebo vachterov) a malá čakáreň pre cestujúcich. Dodnes cítim pach petrolejovej podlahy, sliepňajúcej na povale zavesenej lampy, ale najmä nenapodobiteľnú vôňu teplých rožkov, žemlí a pleteníek, ktoré mamička pred odchodom nakúpila v pekárstve, kde sa tieto dobroty práve vyberali z pece. A tak roky ubiehali a my sme vyrástli na študentov, ktorí potom v plnej miere využívali niekoľko vozňov z dychavičnej parnej lokomotívy, ktorá sa ale predvážala ostrým hvizdom pri príchode, odchode alebo keď na trať zabľúdila neďaleko Telky pasúca sa kravička. Vo vlaku bolo veselo na drevených dlhých laviciach sa každý snažil zaujať to najlepšie miesto, prípadne pri okne. Ja som o túto zábavu bola ukrátená, pretože som mala cestovný lístok do druhej triedy (bolo to maličké oddelenie s dvoma tapacirovanými lavicami), kde na príkaz mojich rodičov dávali na mňa pozor manželka pána prednostu stanice a stále usilovná so svojim pletením Irmuška Malatinská úradníčka na

Budova bývalej stanice v Haliči

© Jaro Vachuda

okrese. Do mešťanky sme z Haliče chodili len niekoľkí a do gymnázia Kalocsayoví mládenci. Po vojne to bolo veselšie, pretože študentov pribudlo, najmä z okolitých dedín (zo Starej Haliče Dudášovci, Žigo, Čaba, Janko Huraj, Janko Križo začas aj Emil Huraj, Peter Hrnčiar s bratom, M. Čabová a ďalší; z Lupoče Ondřík Strečko, Juro Čeman, Kokavec a ďalší, ktorí navštevovali učiteľskú akadémiu). Spomínam si aj na pána Gašpara železničiara, ktorý s presnosťou železničiara vždy vedel, kedy má z domu odchádzať, aby

Zastávka Lučenec-Tržište

© Jaro Vachuda

nezmeškal. Pre mňa to bol signál, že ako vyjdem z našej brány musím vziať nohy na plecia, aby som nezmeškala. Po nedeliach bolo na haličskej stanici rušno, pretože obľúbeným miestom na výlety a pikniky pre mešťanov bol haličský lesopark, prípadne ro-

mantické člnkovanie alebo posedenie na haličskom jazere.

Nostalgický koniec haličskej lokálky

Na cestách (i keď boli veľmi

prašné) čoraz viac začali premávať nákladné autá a pribúdalo aj osobných. Fabriky na okolí už dávnejšie zavreli svoje brány a tak bolo čoraz menej možností chodiť do roboty vlakom. Na Haličskej stanici ešte fungoval sklad dreva a menšie depo, občas sa objavila aj nejaká väčšia zásielka vlakom (pamätám sa na veľkú drevenú bedňu plnú voňavých marhúľ, ktorá nám bola doručená vlakom a zo stanice ju priniesol vtedajší zriadenec p. Haško). Pravdepodobne to bola posledná zásielka, pretože **roku 1967 sa navždy zastavil život na koľajach do Haliče**. Postupne zanikali aj ďalšie menej významné lokálky, dopravu študentov zabezpečovali už autobusy a tak pre nás ostávajú len historické spomienky, ktoré s toľkou láskou zbiera a triedi zanietený zberateľ Jaro Vachuda. Nájdete ho na adrese www.vlaky.net.

PhDr. Anna Borešová

OSOBNOSTI HALIČE

Badiny Jós Ferenc (František Prorok Badiny)

Nielen menom bol zvláštny tento náš rodák. Narodil sa v Haliči 3. 4. 1909 ako Badiny Ferenc. Stredné meno „Jós“, čiže Prorok získal aj oficiálnou žiadosťou o zmenu mena na ministerstve vnútra. Záznam o tom máme aj v matrike narodených na obecnom úrade. Pochádzal z maďarského prostredia, aj preto sa jeho rodina neskôr presťahovala do Balašských Ďarmôt, kde absolvoval aj gymnaziálne štúdiá. Na Ludvíkovej akadémii študoval lelectvo a deľostrelectvo, potom sa dal na dôstojnícku dráhu. V roku 1940 ukončil

kariéru v maďarskom kráľovskom vojsku a nastúpil na štúdiá na Príemyselnej akadémii v Budapešti. V roku 1946 sa v Argentíne začal venovať sumerológii. Základy získal aj na Pápežskom biblickom inštitúte v Ríme a ako nasledovník školy Antona Deimela. Z poverenia tejto ustanovizne zakladá na Jezuitskej univerzite v Buenos Aires fakultu sumerológie. Vystúpil na viacerých medzinárodných orientalistických kongresoch (Ann Arbor, Canberra). Ako to často v prípade vedeckých kapacít takéhoto formátu býva, časť

jeho osobnosti je do veľkej miery kontroverzná. Keďže odmietol podľa jeho slov „judaistický“ Vatikán, zakladá vlastnú Maďarskú cirkev, ktorá je namiesto farností rozdelená na „strážne hrady“. V rámci tejto cirkvi presadzoval akési hnutie amerických strýkov“, kde každému novorodenčovi chcel nájsť strýka z Ameriky, hnutie čínskeho priateľstva a hnutie maďarskej kultúrnej revolúcie. Vyjadruje to aj v programe hnutia: „V Maďarsku treba zničiť všetky názory škodiace Maďarom. Najmä tie treba hodiť do ohňa, ktoré sú falošné. Taký

je aj názor o ugrofínskej jazykovej rodine. Nasledovať treba maďarského Mao Tse Tunga – Lajosa Kossútha.“ Prezentoval názor, že Maďari sú skôr potomkami Sumerov. Možno aj tieto kontroverzné názory zapríčinili, že prvýkrát jeho diela vyšli knižne

v Maďarsku až v roku 1996, keďže nevedel nájsť vydavateľstvo, ktoré by našlo odvahu tieto knihy vydať. Je pomerne známy a uznávaný aj medzi Maďarmi žijúcimi na Slovensku, o čom svedčí aj fakt, že jeho bustu môžeme nájsť aj v Lučenci na Rá-

dayho ulici. Písal a prednášal až do svojej smrti. Zomrel 10. marca 2007, pochovaný je na cintoríne Farkasréti v Budapešti.

Mgr. Alexander Udvardy

Omše počas Veľkej noci

Dátum	Slávenie		Stará Halič	Halič	Tomášovce	Ľuboreč
13.4.2014	Ne	Kvetná nedeľa	11:00	9:00	9:00	11:00
14.4.2014	Po	<i>Pondelok vo Veľkom týždni</i>	19:00	18:00		
15.4.2014	Ut	<i>Utorok vo Veľkom týždni</i>	8:00		8:00	
16.4.2014	St	<i>Streda vo Veľkom týždni</i>	19:00	18:00		
17.4.2014	Št	Zelený štvrtok	19:00	18:00	18:00	
18.4.2014	Pi	Veľký piatok	15:00	15:00	17:30	
19.4.2014	So	Biela sobota	20:00	20:00		
20.4.2014	Ne	Veľkonočná nedeľa	11:00	9:00	9:00	11:00
21.4.2014	Po	Veľkonočný pondelok	11:00	9:00	9:00	11:00

Prezidentské voľby v Haliči

Výsledky 1. kola:

Aj Haličania si v sobotu 15. marca vyberali spomedzi 14 kandidátov na prezidenta SR. Volebná miestnosť v malej sále kultúrneho domu bola otvorená od 7.00 do 22.00 hodiny. Do zoznamu voličov bolo zapísaných 1346 oprávnených voličov. Volieb sa zúčastnilo 579 voličov.

Počet odovzdaných obálok – 579

Počet platných hlasov – 576

Voličská účasť – 43,02%

Počet a podiel platných hlasov odovzdaných pre kandidátov v Haliči ⇨

BÁRDOS Gyula	0	0%
BEHÝL Jozef, Mgr.	1	0,17%
ČARNOGURSKÝ Ján, JUDr.	1	0,17%
FICO Róbert, doc. JUDr., CSc.	177	30,73%
FISCHER Viliam, prof. MUDr., CSc.	0	0%
HRUŠOVSKÝ Pavol, JUDr.	16	2,78%
JURIŠTA Ján, PhDr.	3	0,52%
KISKA Andrej, Ing.	154	26,74%
KŇAŽKO Milan	83	14,41%
MARTINČKO Stanislav	3	0,52%
MELNÍK Milan, prof. RNDr., DrSc.	0	0%
MEZENSKÁ Helena, Mgr.	39	6,77%
PROCHÁZKA Radoslav, JUDr., PhD.	97	16,84%
ŠIMKO Jozef, JUDr.	2	0,35%

Výsledky 2. kola:

29. marca sa uskutočnilo 2. kolo voľby prezidenta SR. Volebná miestnosť bola v malej sále kultúrneho domu otvorená podobne ako v 1. kole od 7.00 do 22.00. Do zoznamu voličov bolo predruhé kolo zapísaných 1340 oprávnených voličov. Svoju vôľu prišlo vyjadriť 683 voličov. Počet odovzdaných obálok – 683

Počet platných hlasov – 670

Voličská účasť – 50,97%

**Počet a podiel platných hlasov
odovzdaných pre kandidátov v
Haliči ⇒**

FICO Róbert, doc. JUDr., CSc.	261	38,95%
KISKA Andrej, Ing.	409	61,04%

Kreatívne ručné práce

Pod týmto názvom sa niesli už dve stretnutia žien v v Dennom centre pre seniorov Halič. Prvé stretnutie bolo viacmenej informatívne a to ďalšie bolo venované Veľkej noci. Vyrábali sa vajíčka, zajačiky,

pletené náramky aj pohľadnice. Na obidvoch stretnutiach sa bolo na čo pozrieť. Šikovné ruky žien vykúzlili neuveriteľné výrobky. Dobrou správou je, že tieto akcie budú pokračovať. Stačí prísť, načerpať

nové informácie, inšpiráciu a pustiť sa do roboty. Výsledky si budú môcť občania pozrieť na výstave ešte v tomto roku.

Mária Veselovská

Mladí z Malohontského a Novohradského dekanátu sa stretli v meste Halič

Halič 26. februára (TK KBS) “Povýšme kríž!” – to bola téma stretnutia mládeže dvoch dekanátov Novohradského a Malohontského dekanátu. Zišli sa v sobotu 22. februára 2014 v Kostole Povýšenia sv. Kríža. Tento deň zároveň spolu oslávili sviatok Katedry Svätého Petra, apoštola. Na programe sa zúčastnilo 80 mladých z rôznych farností, slovenských i maďarských. V úvode po modlitbe pred prednáškou páter

František Adrián Olach pustil krásny klip o Stvorení. Naň nadviazal svoju prednášku. „Boh nás stvoril z lásky a aby sme boli šťastnými. Stvoril nám svet a všetko tak, aby sme mali nielen čo potrebujeme, ale nadbytok. Jeho Božou túžbou a jeho plánom je naše šťastie. Chce aby sme mali pokoj v rodinách, aby sme si navzájom rozumeli, aby sme sa tešili zo športu, z priateľstiev, lásky,” povedal páter František. V ďalšej časti okrem iného

poukázal na to, že pravou múdrosťou je poznať zmysel kríža a utrpenia. Po prednáške sa prítomní občerstvili v kultúrnom dome. Nasledovala adorácia pred Oltárnou sviatosťou, čo bola zároveň spoločná príprava na slávenie svätej omše. Celebroval ju dekan Gabriel Rákai s viacerými kňazmi oboch dekanátov. V homílii sa k mladým prihovril kaplán z Rimavskej Soboty Patrik Balázs. Poukázal na lákadla sveta, na reklamy, ktoré

prezentujú falošné šťastie a naplňajú človeka len čiastočne. Poukázal na potrebu vzťahu medzi Bohom a medzi okolitým svetom. Vyzdvihol, že osobný vzťah človeka s Bohom formuje jednotlivca, a potom jednotlivec formuje spoločenstvo. Po svätej omši nasledoval obed a bohatý program hier a zábavy, ktoré pripravili rehoľné sestry. Stretnutie ukončila spoločná krížová cesta, ktorú viedol P. Andrej. Pridali sa k nemu i mladí v skupinách, ktorí v krátkych

scénkach spolu s rehoľnými sestrami predstavili sedem bolestí Panny Márie. Po scénkach poďakovali Bohu za darovaný čas v jeho blízkosti. Naplnení vedomosťami, skúsenosťami a

Božím požehnaním sa vrátili každý do svojej farnosti.

*Prevzaté z Tlačovej kancelárie KBS
foto: Barbora Sedláková*

Marec — Mesiac knihy

Predať, kúpiť, vymeniť — týmto heslom sa riadila burza detských kníh, ktorá sa konala 26. marca 2014 v malej sále kultúrneho domu. Podujatie sa uskutočnilo po prvýkrát, občania ho uvítali, preto si ho ešte zopakujeme pred Vianocami.

Zážitkové čítanie v knižnici bol názov ďalšieho podujatia, ktorého sa zúčastnili žiaci ZŠ s MŠ. Čítalo sa hravou formou a cieľom bolo zapojiť deti do diskusie o prečítaných textoch, porovnávať dobro a zlo a učiť sa, čo v živote robíme správne. Vystriedalo sa viac tried a veríme, že aj takéto akcie privedú naše deti k čítaniu.

Mária Veselovská

Turisti informujú

KST Sokol Halič zahájil svoju činnosť v tomto roku Jarným kľúčom – turistickou vychádzkou na Lysec. Po dlhšej dobe sa členom oddielu podarilo akciu dobre spropagovať verejnosti a hlavne medzi žiakmi ZŠ. V sobotu ráno sa na Podzámočkom námestí zišlo 28 dospelých a 19 žiakov ZŠ. Za dobre vykonanú propagáciu v škole treba poďakovať pani učiteľkám Hikkerovej a Hruškovej, ktoré žiakov na akcii viedli. Veríme, že sa žiaci budú

zapájať aj do ďalších akcií organizovaných KST. Všetky akcie KST Sokol Halič sú zverejnené na internetovej stránke klubu, aj v skrinke na budove L-café. Druhý prázdninový týždeň je naplánovaný denný turistický tábor pre mládež. V pláne je Šomoška, Pustý hrad, Javor, Bralce i prenocovanie nad Políchnom. Ranný zber bude od 7.00 hod. do 8.00 hod. a program končí okolo 16.30 hod. Vo štvrtok a možno aj v piatok (podľa podmienok a zloženia detí)

by prenocovali v stanovom tábore nad Políchnom. Presný plán činnosti tábora sa upresní v mesiaci máj. Cena je 4,50,- € na jeden deň, alebo 20,- € na celý tábor. Presné informácie budú v skrinke KST, na internetovej stránke, alebo na tel. číslach 0907 563 505, 0905 499 633. Najlepšie informácie získate osobným pohovorom na niektorej z akcií KST, ktoré sa uskutočnia v mesiacoch apríl, máj. Tešíme sa na stretnutie s Vami. Turistike zdar.

Z činnosti TJ Slovan Halič

V mesiacoch november – december 2013 vykonal Výbor TJ vnútornú rekonštrukciu budovy, vrátane odstránenia plesní, nové omietky a vymalovanie šatní a ostatných miestností v budove. Koncom marca začala jarnou časťou druhá polovica súťaží. Naš dorast odohral dva zápasy, a to 22. 3. 2014 v Revúcej s tesnou prehrou 1:0 a v Tornali prehrou 6:1 (gól Erik Hudec). Muži začali dňa 23. 3. 2014 na ihrisku v Starej Haliči s favoritom Filákov B a uhrali senzačnú remí-

zu 3:3 (góly Turek a Nosál 2) a 30. 3. 2014 Halič – Hrnčiarska Ves 4:1, kde všetky 4 góly vsietil M. Nosál. Dňa 2. 4. 2014 vykonala firma Perfectgarden pokládku trávnatých kobercov do priestorov pätiiek pre bránami na našom futbalovom ihrisku. Pre financovanie tejto investičnej akcie sme riešili sponzorsky, preto aj touto cestou sa chceme poďakovať firmám SVOMA, LUSTROJ a KOFEMIKA. V súčasnej dobe vykonávame pravidelné zavlažovanie hracej plochy, vyrovnávanie terénu, siatie trávy. Pri

prípravných prácach pri zakladaní trávnatých kobercov sa vykonávalo preosievanie veľkého množstva zeminy, podsýpanie zeminy, kde nám pomáhali dvaja pracovníci VPP, za čo ďakujeme Obecnému úradu v Haliči. Nakoľko sa trávnatý koberec musí riadne zakoreniť, prosíme širokú športovú verejnosť, ale hlavne deti, aby v priebehu dvoch týždňov nevstupovali na hraciu plochu! Ďakujeme!

Výbor TJ Slovan Halič

Dátum	Čas	DOSPELÍ "A" - I. trieda	Čas	DORAST - IV. liga
So 19.04.2014			13:30	TJ Slovan Halič - Tisovec
Ne 20.04.2014	16:00	MŠK Podrečany - TJ Slovan Halič		
Ne 27.04.2014	16:00	TJ Slovan Halič - TJ Santrio Láza	13:30	Tomášovce - TJ Slovan Halič
So 03.05.2014	16:30	ŠK Slovan Vidiná - TJ Slovan Halič	14:00	TJ Slovan Halič - Kalinovo
So 10.05.2014			14:00	Bušince - TJ Slovan Halič
Ne 11.05.2014	16:30	TJ Slovan Halič - TJ Štart SZ Kokava n. Rimav.		
So 17.05.2014			14:30	TJ Slovan Halič - Poltár
Ne 18.05.2014	17:00	ŠK L+M AQUA Rapovce - TJ Slovan Halič		
Ne 25.05.2014	17:00	TJ Slovan Halič - TJ "Slovan" Hrnčiarske Zalužany	14:30	Vidiná - TJ Slovan Halič
So 31.05.2014	17:00	OŠK Uhorské - TJ Slovan Halič	14:30	TJ Slovan Halič - Hnúšťa
So 07.06.2014			14:30	Nenince - TJ Slovan Halič
Ne 08.06.2014	17:00	TJ Slovan Halič - Cinobanský športový klub		
So 14.06.2014			14:30	TJ Slovan Halič - Látky
Ne 15.06.2014	17:00	OŠK Boľkovce (A) - TJ Slovan Halič		

Zrekonštruovaný interiér TJ Slovan Halič

Zakladanie trávového koberca

VEĽKONOČNÁ VÝSTAVA

POZÝVAME VÁS
NA VÝSTAVU
VÝTVARNÝCH A RUČNÝCH
PRÁC
DETÍ A ŽIAKOV
ZŠ S MŠ HALIČ

od 7. 4. do 25. 4. 2014
vestibul KD Halič

Dávame Vám do pozornosti veľmi vydarené a nápadité stvárnenie haličského erbu a historickej podoby Haličského zámku. Ide o keramické tabuľky, ktoré umelecky stvárnil šikovný Haličan Rado Mojžiš. Ak rozmýšľate, akým darčekom, ktorý by vystihoval Halič by ste mohli potešiť svoju návštevu, alebo by ste si chceli týmito tabuľkami skrášliť príbytok, informujte sa na obecnom úrade alebo u Rada Mojžiša.

7. júna 2014

súťaže o ceny, tvorivé
dielne, čarovanie
s balónmi, maľovanie na
tvár, divadielko,
Haličský Legáč
a ďalšie atrakcie.

Haličské zvesti - občasník občanov - vydáva Obecný úrad v Haliči - zdarma - Povolené OkÚ v Lučenci č. OÚ MOMT - 01/93 - rediguje redakčná rada - zodpovedný redaktor: Mgr. Alexander Udvardy - členovia: Veronika Belková, Božena Hochholcerová, Milan Rapčan, Vladimír Rehanek, Mária Veselovská - redakcia: Ulica mieru 66, 985 11 Halič - tel.: 047/4392356 - foto: Vladimír Rehanek - grafika: Hubert Veselovský - tlač: RENO